

Imkers wachten op warmte

door Roel Gritter

Het is slecht bijenweer. Het is trouwens al tijden slecht bijenweer, want te nat en te koud. Behalve als je het geluk hebt Jan Meilink tegen te komen. Lid van de imkervereniging Hardenberg en zo'n enthousiast verteller over bijen, dat het warm aandoet. Tegenkomen is eigenlijk niet de juiste uitdrukking, want we hebben een afspraak gemaakt in de bijenschuur. Jawel, Hardenberg heeft een bijenclub en een bijenschuur. Daar hebben weinig mensen weet van, terwijl het een van de oudste verenigingen van Hardenberg is. Minsten 100 jaar oud, maar de precieze datum van oprichting is niet meer te vinden, omdat de gegevens bij een boerderijbrand verloren zijn gegaan. Het archief en alle andere papieren werden gewoon bij een lid thuis bewaard, want de imkervereniging heeft geen clubhuis. Zesendertig leden telt de vereniging op dit moment. Twee keer per jaar komen ze voor een vergadering bijeen in natuurcentrum De Koppel. Tenminste, een deel ervan. Daarnaast worden er cursussen verzorgd, soms een expositie ingericht, sprekers uitgenodigd en af en toe markten bezocht om honing te verkopen. En dat alles voor vijf tientjes per jaar, waarbij je ook nog elf keer het tijdschrift *Bijeen* van de Nederlandse Bijenhoudersvereniging krijgt.

Niet alle leden zijn even fanatiek en er zijn er zelfs zonder een bijenvolk, maar wel allemaal geïnteresseerd in het leven van bijen. Jan Meilink, penningmeester van de club, is wel een fanatieke imker. Hij is werkzaam als onderwijzer aan de Kastanjehof in Hardenberg. Van een goede lichting, dus kan hij behalve les geven in taal en rekenen veel vertellen over aardrijkskunde, geschiedenis en biologie. En met name over bijenteelt.

"Ik ben ooit warm gemaakt voor het imkerschap door Gerard Timmerman uit Hardenberg. Hij is al wel 25 jaar imker, of misschien

nog wel langer. Tijdens een bruiloftsfeest raakten we aan de praat over bijen en hij kreeg wel door dat ik geïnteresseerd was. Een paar weken later belde hij dat hij een bijenvolk voor mij had. En of ik geen lid wilde worden van de vereniging." Gerard Timmerman bracht hem veel bij over het werk van een imker, maar toch besloot Meilink de cursus *Bijenhouders voor beginners* te volgen, in Enschede. In vier avonden werd daar de theorie geleerd waarna op zes zaterdagmiddagen de praktijk aan bod kwam. "Die cursus wordt nog steeds gegeven en we raden nieuwelingen ook aan die te volgen", vertelt Meilink. "Als ze daarna willen beginnen krijgen ze het eerste bijenvolk van de vereniging. De bijenkasten kunnen ze zelf maken of kopen, maar dat laatste is niet goedkoop. Bij alle werkzaamheden is hulp beschikbaar, want een nieuw lid wordt altijd begeleid. En ook als ze geen beginneling zijn kunnen ze hulp krijgen. Vorig jaar zaten opeens vijf leden zonder bijenvolk, omdat hun bijen de winter niet hadden overleefd. Dan zorgen we als vereniging ervoor dat enkele bestaande volken worden gedeeld, zodat ze opnieuw kunnen beginnen met een eigen volk en een eigen koningin."

Zelf heeft Jan Meilink vier volken, maar hij denkt erover terug te gaan naar drie. "Want meer volken betekent meer tijd, en die is niet altijd beschikbaar. Ik ben iemand die zoveel mogelijk spullen zelf maakt in plaats van te kopen, omdat ik dat het mooiste vind, maar dat kan alleen als je niet veel volken hebt. Het is namelijk niet zo dat je een volk in een kast zet, wacht tot er voldoende honing is en daarna tientallen kilo's kunt oogsten. Het werk van een imker is wel iets ingewikkelder geworden dan het vroeger was." Meilink weet, als erfgenaam van een boerenleven, dat vroeger bijna alle boeren bijen hadden.

De West-Europese zwarte bij was een echte heidebij, die in korven werd gehouden. Als in het najaar de heide bloeide en de opbrengsten goed waren werd een lapje met zwavel in brand gestoken en onder de korf gelegd, waarna na enkele minuten alle bijen waren gestorven en op een makkelijke manier de honing uit de korf gehaald kon worden. Dat doden van een volk was voor de boer niet zo'n probleem want hij hield genoeg over om het volgende jaar op dezelfde voet verder te gaan. "Maar er is weinig heide meer, zodat je andere bijen moet hebben en andere methodes om aan je honing te komen. Tegenwoordig wordt veel de Carnica gebruikt, afkomstig uit Hongarije en van de Balkan. Dat is een

"Het is belangrijk om lid te worden van een imkervereniging, want samen kun je deze mooie hobby nog mooier maken."

zachtaardige bij, minder steeklustig dan de inlandse. Als imker moet je wel zorgen dat je ook de echte Carnica houdt, en geen mengvorm. Je moet dus zorgen voor raszuiverheid. Dat proberen wij te bereiken door koninginnen te halen uit Lemmer, waarvan bekend is dat daar geen andere soorten voorkomen."

De oude imkers hoefden zich er niet om te bekommeren, maar een moderne imker moet ook weten hoe je de varraomijt het beste kunt bestrijden. Dat is een parasiet die bijen zo kan verzwakken dat ze vatbaar worden voor ziektes, waardoor hele volken

uitsterven. Bestrijden gebeurt onder meer via de darrenraatmethode. Er wordt dan een speciaal raam voor darren (=mannetjesbijen) in de kast opgehangen, die als het ware veel mijten trekt. Deze biologische bestrijding van de varraomijt is redelijk effectief, maar nogal arbeidsintensief. Het kan ook anders, vertelt Meilink. "Je kunt bijvoorbeeld mierenzuur gebruiken. Informatie over de beste manier om dit toe te passen halen we onder meer uit Duitsland. Daar werken zo'n 800 beroepsimkers, tegenover in Nederland geen enkele. De Duitse overheid steunt het wetenschappelijk onderzoek rond de bijenteelt met aardig wat geld. Wij profiteren dan weer wat die onderzoeken aan kennis opleveren. Tijdens verenigingsavonden wordt de kennis gedeeld en wordt besproken, hoe wij de nieuwste methoden van bestrijding kunnen toepassen. Alleen daarom al is het belangrijk om lid te worden van een imkervereniging, want samen kun je deze mooie hobby nog mooier maken." Wie de contactgegevens zoekt van de imkervereniging Hardenberg kan op internet kijken op bit.ly/bijenclub.

Ondertussen is het droog geworden, de zon doet een poging zich te laten zien en het geluid van vallende druppels is vervangen door een aanzwellend gezoem van bijen. Met tientallen tegelijk knallen ze de kassen uit. Meilink: "Dat kan zijn omdat een bij nectar heeft ontdekt. Als een bij iets vindt denkt ze (het is altijd ze, want de werksters zijn uitsluitend vrouwtjes): deze goeie plek kennen ze thuis niet, waarna zij omkeert, bij de kas een bepaalde dans uitvoert en de andere bijen meeneemt naar de buit. Maar het is waarschijnlijker dat het jonge bijen zijn die vlieg oefeningen houden." Als even later de lucht betreft en de regen gestaag uit de hemel komt, is het opeens weer stil bij de kassen.